

Teatrul „A. Davila“

din Pitești

ȚARA FERICIRII

de Tudor Mușatescu

Indrăgit de spectatori pentru satira blindă, sentimental-melancolică, a comediiilor sale, iubit de actori — care găsesc în numeroșii „...escu“ tipuri umane cu fațete migăloase cizelate, aducătoare de succes și aplauze la scenă deschisă —, preferat de regizori pentru dialogul științelor și atmosfera cu valsurile cîntate de caterinci, cu tablouri „de familie“ și viața care se desfășoară sub stratul subțire de colb al amintirilor, Tudor Mușatescu este pentru cei mai mulți autor de comedii.

Deși subintitulată „un fel de comedie“, *Țara fericirii* este o lucrare de excepție; fiindcă nu este de fel „un fel de comedie“, ci o dramă: drama omului obișnuit, dar mare prin perseverența și creațiile sale, drama omului neîntelept de familie și de colegi.

Viața profesorului de istorie Emanuel Peceșteanu se desfășoară monoton: sîcielile soacrei, lenea unei soții evazi-oligofrene, impertinențele adolescentine ale fiului, orele de curs la liceul „Mihai Viteazul“ și invidia colegilor. În fiecare zi aceeași viață. Pînă într-o zi, cînd află că fiul său este complice la un furt, că fiica sa (unica ființă care îl iubește și — parcă — îl înțelege) va deveni mamă și că, pentru prima oară după 35 de ani, nu va mai ține discursul de „24 Ianuarie“, tocmai el, Peceșteanu, poreclit de elevi „24 Ianuarie“, Blindul, îngăduitorul și îndelung inhibatul profesor, se răzvrătește; zăgăzurile autocontrolului se rup; Peceșteanu înnebunește. Astfel ajunge la Mărcuța, în „Țara fericirii“, țara nebunilor care se cred normali și conștienți de nebunia celorlalți, fără a-și da seama de propria lor nebunie. Totul aici e alb: dincolo de grățiile albe care ocupă întreg prim-planul, albă scoarța mestecenilor din curtea albă a sanatoriului; albă, uniforma nebunilor; firesc-albe, hălatele medicului și al infirmierei; albul nevinovăției devine simbolicul alb al vidului din minți de nebuni și umple, obsedant, scena (scenografia — Florica Mălureanu).

Eliminînd orice tendință de grotesc și renunțînd la efecte gras-comice, regizorul Nae Cosmescu a intuit că în *Țara fericirii*, „mușatisme“ au un substrat tragic, că fața și acțiunea fiecărui nebun ascund cîte o dramă

sau se contopesc cu tragedia tuturor, într-un angrenaj al conștiințelor rătăcite.

Din cuvinte rostite cu accent țigănesc, dintr-o scîndurică-scripcă și strune de sîrînă, din frînturi de cîntece de dor și jale, Mihai Dobre a creat un genial-nebun „Paganini“. „Generalul“ care se vede mort, compus de Dem. Niculescu din paliditate, un rictus și imobilitatea feții, trimite la tipurile rebovieni, Hamdi Cerchez — în „Napoleon al III-lea“ a fost dezinvolt, vivace, de un comic debordant; un „Poet“ mai puțin poet decît nebunii și mai nebun decît poezii, recitînd mereu aceeași litanie, Sorin Zavulovici. Incomplet integrat în ansamblu și în atmosfera de ospiciu, Constantin Stavrîl — un „Rockfeller“ obsedat de socoteli pe „șciote“.

Trecerea de la stereotipia obiceiurilor la revoltă și nebunie, — ruptura violentă dintre normal și patologic — transformarea privirii blînde a profesorului de istorie în străfulgerări de demență — au fost răscolitor realizate de Ion Focea, cu deosebire în momentul de maximă tensiune dramatică — scena însănătoșirii — cînd fostul nebun nu vrea să plece din „Țara fericirii“, motivîndu-și refuzul de a se întoarce acasă, printre „sănătoși“, cu argumentul: „nici nu știu ce tristă e sănătatea“.

Dincoace de gratii — unde au evoluat cei „normali“ — Maria Savciuc, a fost excelentă în rolul soției lui Peceșteanu. Soacra cu limbă veninoasă, hărtag și jargon de periferie, a fost și ea bine portretizată de Julieta Strîmbeanu. În rolul cel mai cald și cel mai luminos (Maria, fiica lui Peceșteanu), însă, dezamăgire: Angela Radoslavescu a fost rece, întunecată, distantă; distribuție neinspirată, cu atît mai mult cu cît (în piesă) este rivala „Panterei cu dungi“ — frumoasa, ardenta, nestăpînită și mult-dorită „Doamnă Cortoveanu“, pe care a întruchipat-o, cu naturalitate, Mioara Iatan. Un Trușcă, fiu al lui Peceșteanu, simpatie în primul act, detestabil în ultimul — Valeriu Săndulescu. Vasile Pupeza — un doctor Pruncu cu licăriri calde umaniste. În sfîrșit Heana Focea — o infirmieră care a crezut că o singură garoafă mai poate să aducă primăvara.

Miron B. Rucăr

